Երևանի Մ. Հերացու անվան
Պետական Բժշկական Համալսարան

Հանրային առողջության ֆակուլտետի 2023-2025 թթ. շրջանավարտների հետագիծ

Կարիերայի զարգացման կենտրոն 29.01.2026թ.

Կրթական ծրագիր՝ «Առողջապահության կազմակերպում և կառավարում» մագիստրոսական ծրագիր

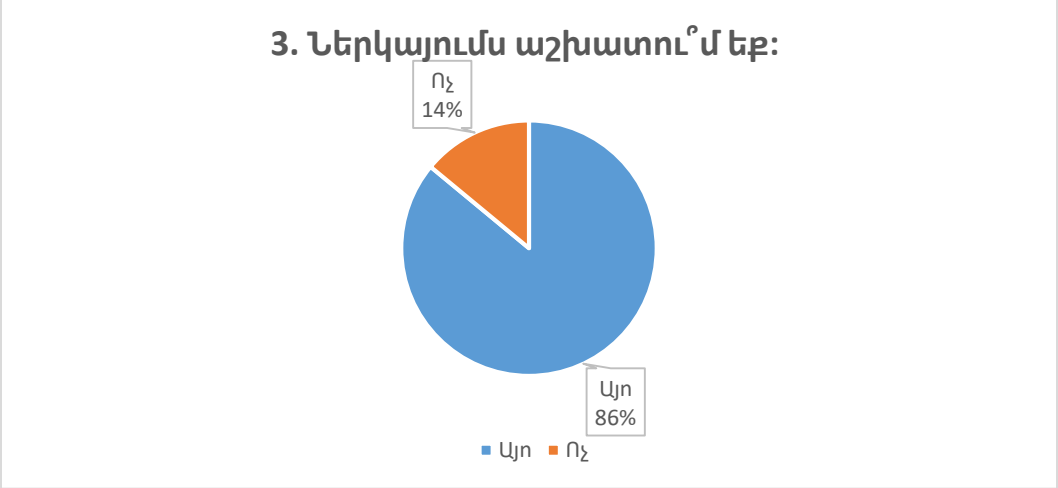
Մասնակիցներ՝ 2023-2025 թթ. ծրագրի շրջանավարտներ

Հանրային առողջապահության մագիստրոսական կրթական ծրագրի որակի մոնիթորինգի և մասնագիտական չափանիշներին համապատասխանության գնահատման նպատակով իրականացվել է համապարփակ հարցում՝ 2023–2025 թվականներին ծրագիրն ավարտած 68 շրջանավարտների շրջանում: Հարցմանը մասնակցել են 43 շրջանավարտներ, որոնցից 62.8%-ը կանայք են (27 պատասխանող), իսկ 37.2%-ը՝ տղամարդիկ (16 պատասխանող): Հարցաթերթը կազմված է եղել կառուցվածքային բաժիններից՝ ուղղված զբաղվածության կարգավիճակի, մասնագիտական ինտեգրման ժամկետների, հիմնական կարողությունների ձեռքբերման և ծրագրի ուժեղ կողմերի ու հետագա զարգացման հնարավորությունների որակական գնահատմանը: Ստացված արդյունքները ներկայացնում են ծրագրի ազդեցության ապացույցների վրա հիմնված վերլուծություն աշխատաշուկայի համատեքստում:

Շրջանավարտների զբաղվածություն

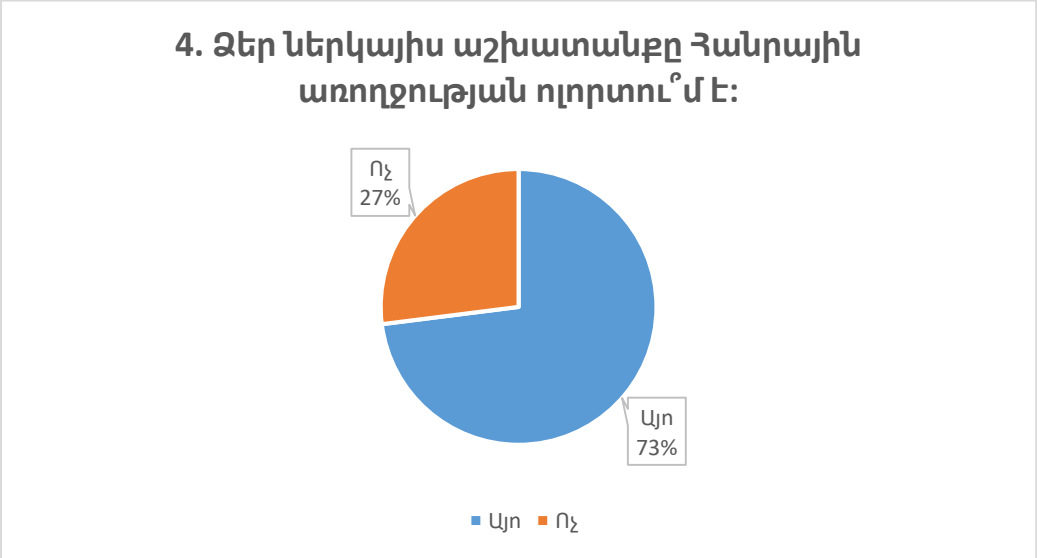
Ծրագիրը ցուցաբերում է բարձր մասնագիտական համապատասխանություն, ինչի մասին վկայում է հարցված շրջանավարտների 86%-ի ներկայիս զբաղվածության մակարդակը (տես Գծապատկեր 1):

Գծապատկեր 1.

Մասնագիտական համապատասխանության վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ զբաղված շրջանավարտների 73%-ը աշխատում է անմիջապես հանրային առողջապահության ոլորտում (տես *Գծապատկեր* 2):

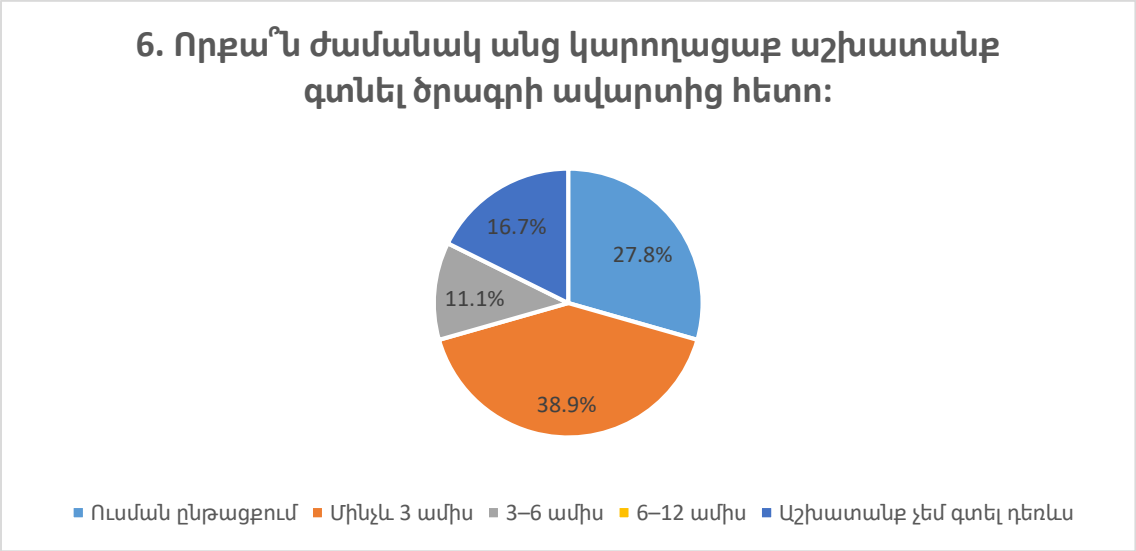
Գծապատկեր 2.

Ակադեմիական միջավայրից աշխատաշուկա անցումը բնութագրվում է բարձր արդյունավետությամբ՝ մոտ 27.8% շրջանավարտներ ձեռք են բերել աշխատանք

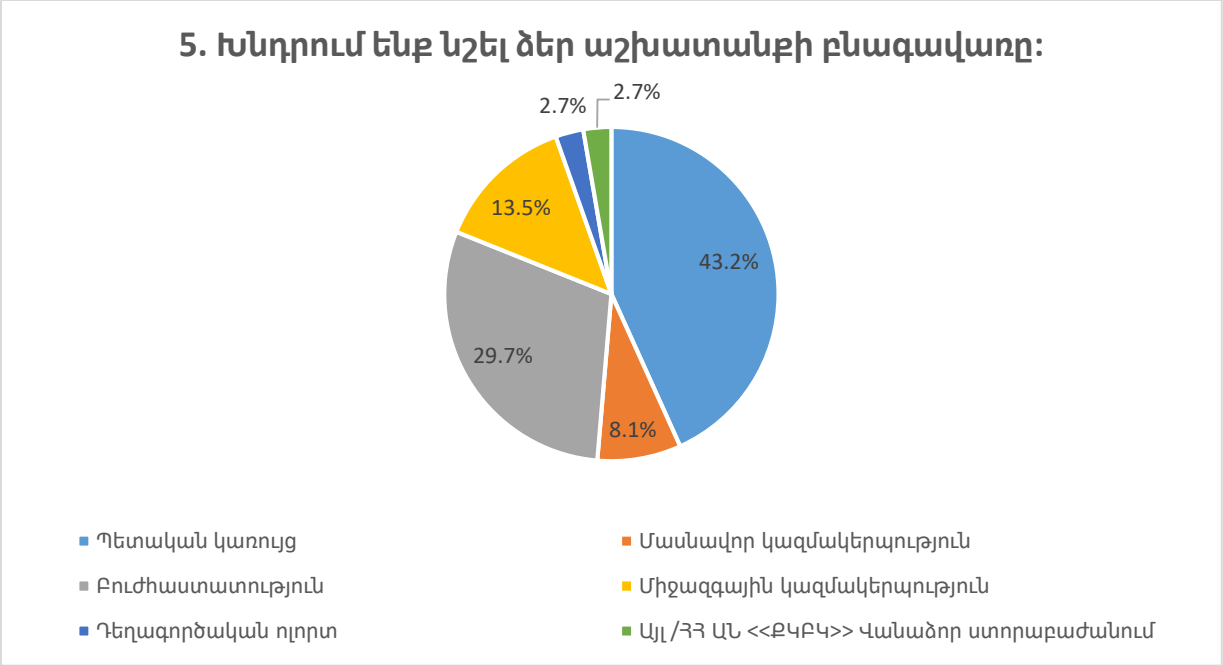
իրենց ուսումնառության ընթացքում, մինչդեռ 38.9%-ը՝ ավարտից հետո երեք ամսվա ընթացքում (տես *Գծապատկեր* 3):

Գծապատկեր 3.

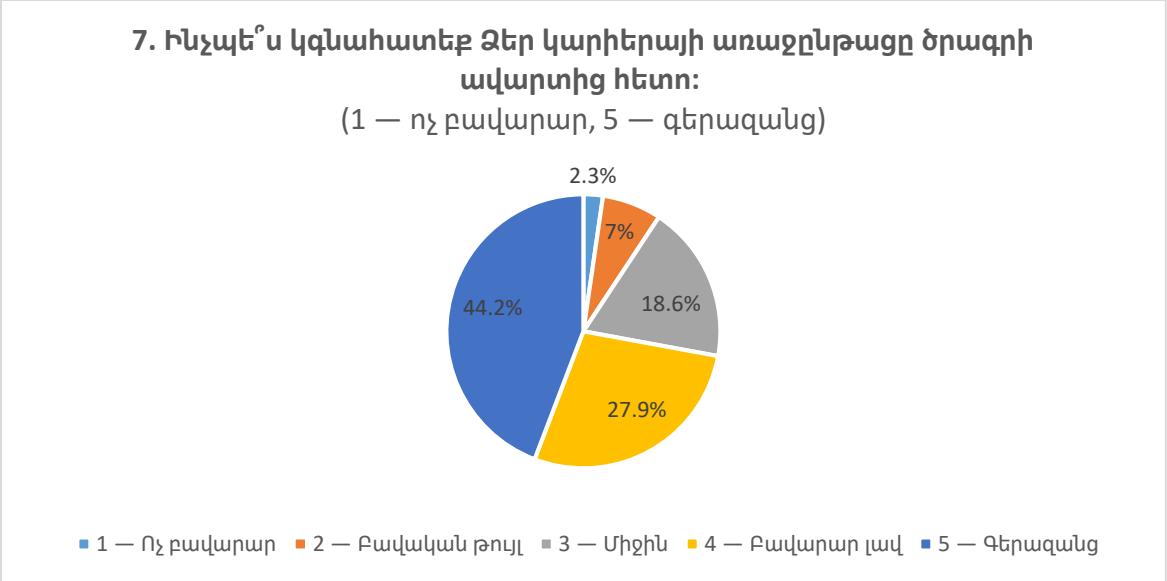
Շրջանավարտների հիմնական ներգրավվածությունը կենտրոնացած է պետական կառույցներում (43.2%), բժշկական հաստատություններում (29.7%) և միջազգային կազմակերպություններում (13.5%), ինչը վկայում է ծրագրի կարողության մասին՝ արձագանքելու առողջապահության ոլորտի բազմազան պահանջներին (տես՝ Գծապատկեր 4):

Գծապատկեր 4.

Ծրագրի որակի և կիրառելիության գնահատում

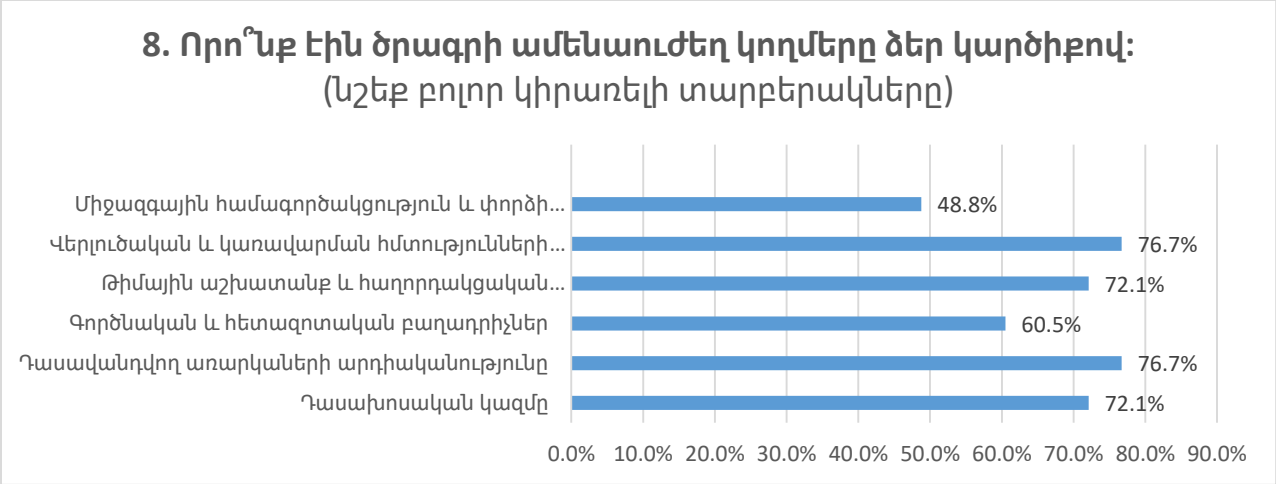
«Ծրագրի որակի և կիրառելիության գնահատում» բաժնում շրջանավարտներին առաջարկվել է գնահատել ծրագրի ազդեցությունը իրենց մասնագիտական առաջընթացի վրա՝ հետևյալ հարցի միջոցով՝ «Ինչպե՞ս կգնահատեք Ձեր կարիերայի զարգացումը ծրագրի ավարտից հետո»: 43 պատասխանների վերլուծության արդյունքում գրանցվել է բարձր միջին գնահատական՝ 4.05՝ 5-ից, ինչը վկայում է ծրագրի բարձր մասնագիտական օգտակարության ընկալման մասին: Հարցվածների 44.2%-ը (19 շրջանավարտ) գնահատել է կարիերայի առաջընթացը որպես «Գերազանց», իսկ 27.9%-ը (12 շրջանավարտ)՝ «Շատ լավ»: Միայն 9.3%-ն է նշել «Թույլ» կամ «Անբավարար» առաջընթաց, ինչը հիմնականում վերաբերում է աշխատանք փնտրելու վաղ փուլում գտնվող կամ այլ ոլորտներից անցում կատարող շրջանավարտներին: Այս տվյալները հաստատում են, որ ծրագիրը ապահովում է հստակ ուղի մասնագիտական աճի և առաջնորդական դերերի ստանձնման համար հանրային առողջապահության ոլորտում (տես՝ Գծապատկեր 5):*Գծապատկեր 5.*

Ծրագրի ուժեղ կողմերը

Ծրագրի ուժեղ կողմերի վերաբերյալ բազմընտրանի հարցի պատասխանները ցույց են տալիս բարձր ինստիտուցիոնալ արդյունավետություն ուսումնական ծրագրի կառուցման մեջ: Դասավանդվող առարկաների համապատասխանությունը և վերլուծական ու կառավարչական հմտությունների զարգացումը նշվել են որպես հիմնական առավելություններ հարցվածների 76.7%-ի կողմից (33 շրջանավարտ): Նույնքան բարձր են գնահատվել դասախոսական կազմի որակը և թիմային աշխատանքի ու հաղորդակցման հմտությունների զարգացումը՝ 72.1% (31 շրջանավարտ): Բացի այդ, 60.5%-ը կարևորել է գործնական և հետազոտական բաղադրիչները, իսկ 48.8%-ը՝ միջազգային համագործակցությունն ու փորձի փոխանակումը: Այս բաշխումը ներկայացնում է ուժեղ ապացույցներ ակրեդիտացիոն գործընթացների համար՝ ցույց տալով, որ ծրագիրը հավասարակշռում է ակադեմիական, գործնական, հաղորդակցական և գլոբալ կարողությունները (տես՝ Գծապատկեր 6):

Գծապատկեր 6.

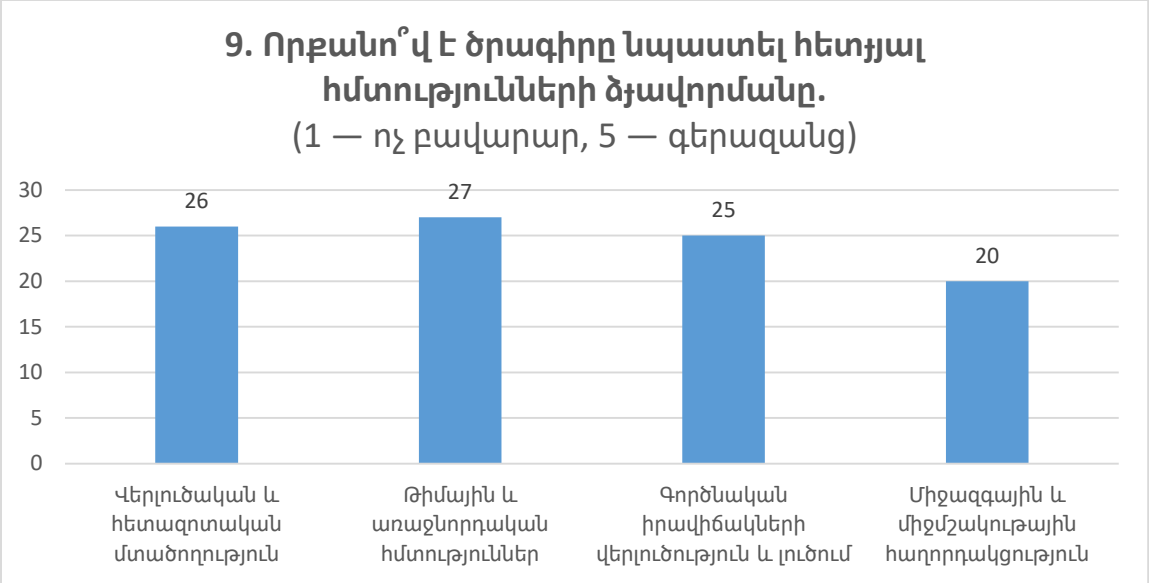

Ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերում

Ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերման գնահատման շրջանակում շրջանավարտները գնահատել են ծրագրի ներդրումը հիմնական մասնագիտական հմտությունների զարգացման մեջ (1–5 սանդղակով): Արդյունքները ցույց են տալիս, որ ծրագիրը հատկապես արդյունավետ է միջանձնային և մտավոր առաջնորդության ձևավորման գործում:

«Թիմային աշխատանք և առաջնորդություն» հմտությունները ստացել են «Գերազանց» գնահատական հարցվածների 62.8%-ի կողմից (27 շրջանավարտ): «Վերլուծական և հետազոտական մտածողությունը» ստացել է բարձրագույն գնահատական 60.5%-ի կողմից (26 շրջանավարտ), իսկ «Գործնական իրավիճակների վերլուծությունն ու լուծումը»՝ 58.1%-ի կողմից (25 շրջանավարտ): «Միջազգային և միջմշակութային հաղորդակցումը» գնահատվել է «Գերազանց» 46.5%-ի կողմից (20 շրջանավարտ): Թեև սա բավարար ցուցանիշ է, ծրագիրը նախատեսում է ուժեղացնել այս ուղղությունը՝ ավելացնելով միջազգային հրավիրված դասախոսություններ և համատեղ գլոբալ առողջապահական նախագծեր (տես՝ Գծապատկեր 7):

Գծապատկեր 7.

Մասնագիտական զարգացման կարիքներ

Հաջորդ հարցից ստացված տվյալները տրամադրում են ծրագրի շարունակական բարելավման ռազմավարության կարևոր ուղենիշ՝ բացահայտելով այն կոնկրետ մասնագիտական բացերը, որոնք շրջանավարտներն առնչվում են աշխատաշուկա մտնելիս: 43 շրջանավարտի պատասխանները ընդգծում են օպերացիոն կառավարման և առաջադեմ տեխնիկական մասնագիտացման առաջնահերթ պահանջարկը:

Հիվանդանոցային կառավարում և որակի վերահսկում. սա հետաքրքրության ամենանշանակալի ոլորտն է՝ հարցվածների 60.5%-ը (26-ը 43-ից) փնտրում է լրացուցիչ վերապատրաստում: Այս բարձր պահանջարկը ենթադրում է, որ շատ շրջանավարտներ ստանձնում են վարչական դերեր բժշկական հաստատություններում, որտեղ առաջնային են օպերացիոն արդյունավետությունը և որակի վերահսկումը:

Հանրային առողջության նոր մարտահրավերներ. հարցվածների գրեթե կեսը, 44.2%-ը (19 պատասխանող), խնդրել է լրացուցիչ կրթություն ի հայտ եկող ոլորտներում, ինչպիսիք են One Health-ը, Planetary Health-ը և Infodemiology-ն: Սա

համընկնում է միջազգային չափանիշների հետ, որոնք պահանջում են գործնականներից լուծել ժամանակակից առողջության սպառնալիքների բարդ, փոխկապակցված բնույթը:

Առողջապահական տվյալների վերլուծություն և թվայնացում. արտացոլելով գլոբալ անցումը դեպի տվյալներին հիմնված առողջապահություն՝ շրջանավարտների 39.5%-ը (17 պատասխանող) բացահայտել է տվյալների վերլուծության և թվային առողջության գործիքների բարելավված հմտությունների կարիքը:

Շրջանավարտների զգալի մասը նաև արտահայտել է իրենց առաջնորդության և ռազմավարական կարողությունների ամրապնդման ցանկություն.

Շրջանավարտների մոտ 30.2%-ը առաջնահերթություն է տալիս առողջապահության կառավարմանը և առաջնորդության հմտություններին, մինչդեռ 25.6%-ը փնտրում է հետագա վերապատրաստում առողջապահական քաղաքականության և ռազմավարական պլանավորման ոլորտում:

Հետազոտության մեթոդների և գիտական հոդվածների գրման կարիքը ընդգծել են մասնակիցների 25.6%-ը՝ ցույց տալով հանրային առողջության ակադեմիական և վկայություններին հիմնված դիսկուրսին ներդրում ունենալու պարտավորվածությունը:

Այնպիսի ոլորտները, ինչպիսիք են «Առողջապահության ֆինանսավորումը և տնտեսագիտությունը» (23.3%), «Մոնիտորինգը և գնահատումը» (20.9%) և «Առողջապահական իրավունքը և էթիկան» (20.9%), ներկայացնում են մասնագիտացված ուղղություններ, որոնք գրավիչ են քաղաքականություն մշակող կամ միջազգային ՀԿ-ների դերերում գտնվող շրջանավարտների համար: Ընդհակառակը, «Սննդաբանության հիմունքների» նկատմամբ նվազագույն հետաքրքրությունը (2.3%) ենթադրում է, որ այս թեման կա՛մ բավարարաչափ ընդգրկված է, կա՛մ ընկալվում է որպես քիչ համապատասխան ՀԱ մագիստրոսական ծրագրի շրջանավարտների ներկա կարիերային ուղիներին (տես Աղյուսակ 1):

Աղյուսակ 1.

10. Որ ոլորտներում կցանկանայիք լրացուցիչ ուսուցում կամ վերապատրաստում ստանալ: (նշեք բոլոր կիրառելի տարբերակները)		
	%	(out of 43)
Առողջապահական կառավարման և առաջնորդության հմտություններ	30.2%	13
Առողջապահական քաղաքականություն և ռազմավարական պլանավորում	25.6%	11
Առողջապահության ֆինանսավորում և տնտեսագիտություն	23.3%	10
Հիվանդանոցային կառավարում և որակի վերահսկում	60.5%	26
Առողջապահական ծրագրերի մոնիթորինգ և գնահատում (M&E)	20.9%	9
Առողջապահական տվյալների վերլուծություն և թվայնացում	39.5%	17
Հետազոտության մեթոդներ և գիտական հոդվածների ձևակերպում և ներկայացում	25.6%	11
Առողջապահական հաղորդակցություն	11.6%	5
Առողջապահական իրավունք և էթիկա	20.9%	9
Հանրային առողջության նոր մարտահրավերներ (One Health, Planetary Health, Infodemiology և այլն)	44.2%	19
Սննդաբանության հիմունքներ	2.3%	1

Ուսումնական ծրագրի նորարարություն

Ապագա զարգացման համար բացահայտված ամենանշանակալի ոլորտը «Թվային առողջապահությունը և արհեստական բանականության (AI) օգտագործումն» է, որը ընտրվել է պատասխանողների 60.5%-ի կողմից (26-ը 43-ից): Այս ճնշող համաձայնությունը ցույց է տալիս, որ շրջանավարտները ընկալում են բացը իրենց ընթացիկ վերապատրաստման մեջ՝ վերաբերելով այն տեխնոլոգիական գործիքներին, որոնք ավելի ու ավելի են սահմանում ժամանակակից թվային և նորարարության վրա հիմնված հանրային առողջապահությունը:

Հարցված շրջանավարտների գրեթե կեսը, 48.8%-ը (21 պատասխանող), արտահայտել է ցանկություն՝ ներառելու «One Health և Planetary Health մոտեցումները»: Սա ցույց է տալիս առողջության մարտահրավերները լուծելու անհրաժեշտության աճող մասնագիտական իրազեկվածությունը՝ մարդու, կենդանիների և շրջակա միջավայրի հատվածների հատման վայրում:

Հարցման արդյունքները ցույց են տալիս բարձր հետաքրքրություն առողջապահության և բիզնես կառավարման հատման կետերի նկատմամբ:

Շրջանավարտների 44.2%-ը (19 պատասխանող) ընդգծել է «Առողջապահական նորարարությունը և ստարտափ նախագծերի կառավարումը» որպես անհրաժեշտ բաղադրիչ՝ ենթադրելով միտում դեպի մասնավոր հատվածի ներգրավվածություն և ձեռներեցական առողջապահական լուծումներ:

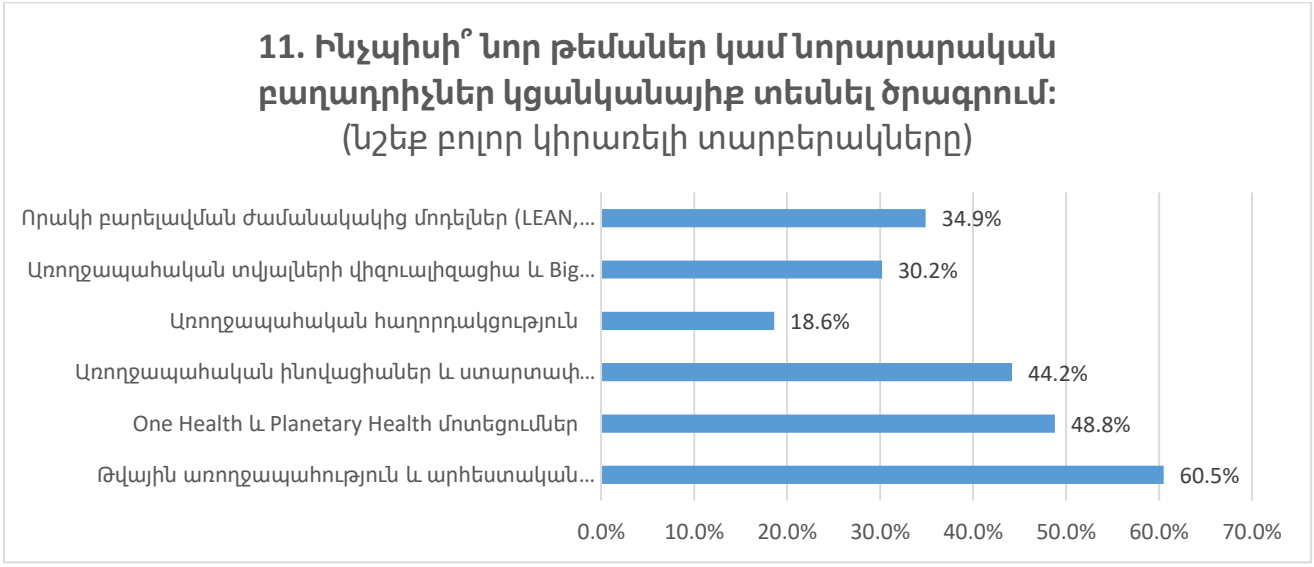
Հարցվածների 34.9%-ը (15 պատասխանող) նախընտրել է վերապատրաստում «Որակի բարելավման ժամանակակից մոդելներում, ինչպիսիք են LEAN-ը և Six Sigma-ն», որոնք էական են հիվանդանոցային և կլինիկական կառավարման օպերացիոն արդյունավետության համար:

Ոլորտի տեխնիկական և հաղորդակցական ասպեկտները նույնպես մնում են առաջնահերթություն շրջանավարտների զգալի մասի համար.

- 30.2%-ը (13 պատասխանող) բացահայտել է «Առողջապահական տվյալների վիզուալիզացիան և Big Data վերլուծությունը» որպես ուսումնական ծրագրի ընդլայնման հիմնական ոլորտ:
- 18.6%-ը (8 պատասխանող) առաջարկել է ավելացնել «Առողջապահական հաղորդակցությունը»՝ ավելի լավ կառավարելու հանրային առողջության հաղորդագրությունները և համայնքի ներգրավվածությունը:

(տես Գծապատկեր 8)

Գծապատկեր 8

Եզրակացություն

86% զբաղվածության մակարդակը և 4.05/5 կարիերայի առաջընթացի միջին գնահատականը հաստատում են ծրագրի ներկայիս ակադեմիական հիմքի ուժեղությունը: Միաժամանակ, տվյալները ցույց են տալիս ուսումնական ծրագրի զարգացման հստակ ուղղություններ՝ հատկապես թվային առողջապահության, արհեստական բանականության և հիվանդանոցային որակի կառավարման ոլորտներում: Նշված մոդուլների ինտեգրումը կօգնի ծրագրին անցում կատարել դեպի թվային և նորարարական հանրային առողջապահության մոդել, ապահովելով երկարաժամկետ համապատասխանություն աշխատաշուկայի պահանջներին և միջազգային ակրեդիտացիոն չափանիշներին: